

който ме е проваждалъ четири пѣти въ Цариградъ да му карамъ овцитѣ за царския аскеръ.

— „Да живѣешъ чоджумъ, отговорилъ тескедеджиата. Преданността на твоитѣ емишерии къмъ отоманското величие е позната. Върви си съ сбогомъ!“

Счетохме за нужно да приведемъ тая забѣлѣжка за да се види какво мнѣние сж имали за Сливенъ самитѣ Турци. Думитѣ на Каницъ, че Сливенъ монополизиралъ доставката на борци и войводи срѣщу турцитѣ, вече се споменаха.

Сливенското горско хайдутство до XIX-я вѣкъ.

Сливенскитѣ хайдути — войводи, възпитани отъ дѣтинство въ тукашния Балканъ, сж върлували не само въ него, но и по цѣлата източна половина на Балканската верига, даже, както ще се види, по Странджа, Сакара и Срѣдня Гора. Нѣкои се чуватъ далечъ къмъ София и даже Солунско, но всичко това бидейки задъ гърба на вѣкове, е останало мъгляво въ съзнанието на старитѣ Сливенци. Многобройнитѣ стари хайдушки пѣсни, които сж подържали на „гуляи“ и свадби „дългитѣ Сливенски софри“ — днесъ сж забравени. Долнитѣ редове ще бждатъ само една жалка догатка и скица на туй, което е минавало отъ уста въ уста и се е прѣдавало на паметъ въ робственния Сливенъ.

За *Манушъ*, *Страхила* и *Чавдаръ* войвода се знаятъ повече мѣстата, дѣто сж върлували, но не и роднитѣ имъ пелища. Пѣтитѣ въ Сливенъ пѣсни за *Дамянъ* и *Кузманъ* ни отнасятъ доволно назадъ прѣзъ два и три вѣка. Народнитѣ пѣсни за войводи отъ началото на робството до края на XVIII-я вѣкъ сж тѣй обезличени, че не ни занимаватъ съ роднитѣ краища на тѣхнитѣ герои. Отъ тукъ и обобщаването на геройски подвизи често подъ едно разпространено народно име, или приписването на такива на шепа личности съ далечно минало и неизвѣстно битие. Старостъта на тия пѣсни личи още и отъ обстоятелството, че тѣ сж прѣплѣтени или слѣти въ едно, ако и да се отнасятъ за разни герои отъ разни врѣмена. Така, въ Сливенската пѣсенъ за *Дамянъ* и *Кузманъ* се споменуватъ сжщеврѣменно *Недка* войвода и *Стоянъ* войвода. Послѣдния е билъ байрактаръ на Недка, а отсѣтнѣ и войвода. Тя е върлувала съ :

Седемдесетъ юнака,
Седемъ върли бошнака
И трима колазуина.¹⁾

¹⁾ Слушана отъ баба Радилца, Сливенъ. Подъ думата „Бошнакъ“ не трѣбва винаги да разбираме родомъ отъ Босна, босненецъ. Загатнахъ и по-рано, че отчасти подъ това име трѣбва да се разбиратъ Рагузкитѣ търговци въ България до края на XVII-я